

**Problems and need for the development of quality of life for underprivileged group,
Khon Kaen City Municipality, Khon Kaen Province**

Ratsa Chainad¹

Master Degree student of College of Local Administration,
Khon Kaen University

Gen. Supaluck Suvarnajata²

Lecturer, College of Local Administration, Khon Kaen University,
Researcher Group on Local Affairs Administration, College of Local Administration,
Khon Kaen University

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine problems of and needs to improve the quality of life for disadvantaged people under the “Khon Kaen People Not Forsake Each Other” project. The sample was 60 disadvantaged people who attended the project in 2015. The instruments were questionnaires and in-depth interviews. The findings showed that: the disadvantaged people had problems related to treating unhygienic food; the people aged 35 years and over received very limited and irregular annual medical check-up; the majority did not have their own home; they had limited access to information; they were unable to save money; they did not record household's income and spending; they had drug addiction and gambling problems; and the people in the community did not give priority to planning and solving problems in the community. The findings related to the needs for improving the quality of life showed that the disadvantaged people wanted Khon Kaen Municipality to formulate that improve their quality of life, promote fitness, build more parks, develop utility systems and infrastructure, promote occupational groups, and encourage public participate in community development planning.

Keywords: Quality of life for disadvantaged people, Khon Kaen People Not Forsake Each Other Project

สภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่น
ไม่ทอดทิ้งกัน เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

รัตนา ชัยนัต¹

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พลเอกสุรศักดิ์ สุวรรณะชัย²

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต และนักวิจัยประจำกลุ่มวิจัยการบริหารกิจการท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน ในปี พ.ศ.2558 จำนวน 60 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า ผู้ด้อยโอกาสมีปัญหาด้านการกินอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสอบสุขภาพประจำปีน้อยและไม่สม่ำเสมอ ส่วนใหญ่ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง การได้รับข่าวสารไม่ทั่วถึง ไม่มีการเก็บออมเงินที่ดี ไม่มีการทำบัญชีครัวเรือน ติดสิ่งเสพติด การพนัน คนในชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการวางแผน และแก้ไขปัญหาในชุมชน จากการศึกษาความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้ด้อยโอกาส มีความเห็นว่า เทศบาลควรกำหนดนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมการออกกำลังกาย มีสวนสาธารณะ พัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ สนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการคิดวางแผนพัฒนาชุมชนของตนเอง

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน

บทนำ

เทศบาลนครขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคม ได้ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของเทศบาลนครขอนแก่น ผู้สูงอายุต้องถูกทอดทิ้งอยู่บ้านตามลำพังเป็นจำนวนมาก โดยบางรายไม่สามารถดูแลตัวเองได้ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสทั้งหลายที่ขาดที่พึ่งด้วยความต้องการสร้างให้สังคมในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเป็นสังคมแห่งความเอื้ออาทร ผู้บริหารเทศบาลนครขอนแก่น จึงได้จัดทำ “โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน” ตามพันธกิจการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคม ยุทธศาสตร์การสร้างสังคมเอื้ออาทร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ให้คนขอนแก่นได้เรียนรู้การเป็นผู้ให้อย่างมีคุณค่า และเป็นผู้รับอย่างมีศักดิ์ศรี

เทศบาลนครขอนแก่นได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาองค์กรภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง จึงขยายโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งชุมชนองค์กรชุมชน ชมรม จึงทำให้โครงการต่างๆในเทศบาล สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ทำให้ได้รับรางวัลคุณภาพมากมาย ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ สังคมเอื้ออาทร ไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง สังคมมีคุณธรรม สร้างให้คนมีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของผู้คนในสังคม ดังนั้น เทศบาลนครขอนแก่นจึงได้จัดทำ โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน ขึ้นเพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง ได้มีความรู้และความเข้าใจ เรียนรู้ความรู้สึกถึงการเป็นผู้ให้ มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน (กองสวัสดิการสังคม, 2556)

การให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ภายใต้โครงการ “คนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน” มีแรงบันดาลใจในการพบเห็นสถานการณ์และสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความสับสนวุ่นวาย เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ อันเป็นที่มาของปัญหามากมายในสังคม เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุถูกทำร้าย ถูกทอดทิ้ง คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส คนเร่ร่อนเพิ่มขึ้น การฉกชิงวิ่งราว การก่ออาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น โดยต้นเหตุหนึ่งของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้ เพราะทุกวันนี้การดำรงชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไปเป็นสังคมบริโภคนิยม ความเจริญทางวัตถุเข้ามาครอบงำความเจริญทางจิตใจ ทุกชีวิตต้องดิ้นรนแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองและชีวิตที่สุขสบาย ทำให้คนส่วนใหญ่นึกถึงแต่ตัวเอง เป็นหลัก การให้ความรักความเอาใจใส่ดูแล การแสดงความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อกันเริ่มน้อยลง สังคมเสื่อม สังคมบกพร่อง สังคมอ่อนแอ ซึ่งใครจะเป็นผู้ดูแลหากไม่ใช่คนในสังคมด้วยตนเอง (พีระพล พัฒนพีระเดช, 2550)

ดังนั้นผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกันในมิติต่างๆ เพื่อจะนำข้อมูลที่ค้นพบไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสในโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติและมีความสุขตามอัตภาพ โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้เทศบาลนครขอนแก่นเป็นเมืองที่น่าอยู่พัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวคิดและความเป็นมาของโครงการ

เทศบาลนครขอนแก่นเป็นองค์กรภาครัฐ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการ บำบัดทุกข์บำรุงสุขประชาชน จากภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานในการบริหารแผนงานโครงการ ตลอดจนจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงถึงน้ำใจแห่งความเอื้ออาทร การดูแลช่วยเหลือ สร้างความเท่าเทียม ความเอื้ออาทรในสังคมอย่างทั่วถึงให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อย ยากจน ผู้ถูกทอดทิ้งและผู้อ่อนแอขาดที่พึ่งพิงช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสในมิติต่างๆ ตลอดจนการสร้างสังคมเอื้ออาทรด้วยการพัฒนาจิตสาธารณะการเป็น “ผู้ให้”

อย่างมีคุณค่าและเป็น “ผู้รับ” อย่างมีศักดิ์ศรี มิใช่มีเพียงแต่มิติทางกายภาพและสภาพแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมี ความเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เชื่อมโยงสู่การจัดการเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนและประชาชน อยู่ดี มีสุขในอนาคตได้ ตามวิสัยทัศน์เทศบาลนครขอนแก่นที่ว่า “เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคอีสาน มีสังคม เอื้ออาทร สันติสุข เรียนรู้ และน่าอยู่อย่างยั่งยืน”

แนวคิด: เป็นโครงการในรูปแบบการสร้างวัฒนธรรมความเอื้ออาทรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับและเข้าถึงการให้บริการสาธารณะจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อีกทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนา จิตสาธารณะของการเป็น “ผู้ให้” และสนองเจตนารมณ์ในการบริหารจัดการบ้านเมืองตามพันธกิจ การพัฒนา คุณภาพชีวิตและทุนทางสังคม ยุทธศาสตร์ การสร้างสังคมเอื้ออาทรของเทศบาลนครขอนแก่น

ความเป็นมา: เริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี พ.ศ.2549-ปัจจุบัน วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมให้เกิดสังคม เอื้ออาทร สังคมเข้มแข็งและสังคมคุณธรรมภายใต้โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อจัดทุกข์ของผู้อยู่ใน ภาวะยากลำบากให้มีสุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่ดี การมีส่วนร่วมในสังคม สร้างสังคมที่มี “การให้” ซึ่งสะท้อน ความยิ่งใหญ่ของหัวใจมนุษย์ “สังคมเอื้ออาทร คือ การให้อย่างมีคุณค่าและรับอย่างมีศักดิ์ศรี”

ภารกิจภายใต้โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน

โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน เป็นหนึ่งในโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างสังคมเอื้ออาทรของ เทศบาลนครขอนแก่น มีวัตถุประสงค์กระตุ้นและขับเคลื่อนสังคมเมืองขอนแก่น ให้เป็นสังคมแห่งความสุข สันติสุข และน่าอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งได้ใช้ภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการนี้

ภารกิจที่ 1 โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน (ภาคสนาม) เป็นการเปิดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน ของสำนัก/กอง โรงเรียน ชุมชน องค์กร ฯลฯ กิจกรรมเช่น ช่อมแซม บ้านพักที่อยู่อาศัย ทำความสะอาดถนนหนทาง ตรวจสอบสุขภาพ มอบเครื่องอุปโภค/บริโภคแก่ผู้ยากไร้ ซึ่งจะจัด กิจกรรมในวันเสาร์เดือนละ 1 ครั้ง

ภารกิจที่ 2 อิ่มท้องอุ่นใจใกล้บ้านและโรงเรียน/อิ่มท้องอุ่นใจใกล้บ้านกับร้านข้าวแกงน้ำใจคนใน ชุมชน เทศบาลนครขอนแก่นร่วมกันแม่ค้า ร้านขายอาหารในชุมชน ในโรงเรียน ร้านอาหารที่มีจิตกุศลทำอาหาร ให้คนยากไร้ที่อยู่ภายใต้โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน รับประทานอาหารกลางวันฟรี โดยเป็นการสมทบทุน ค่าอาหารระหว่างเทศบาลและร้านอาหาร โรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ภารกิจที่ 3 การออกระเบียบสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ขึ้นทะเบียนตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้ง กัน เช่น สิทธิพิเศษด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านกฎหมาย

ภารกิจที่ 4 การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Khon Kaen universal design Project) โดยการสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เช่น ทางลาดสำหรับผู้พิการ ทางเดินสำหรับคนตาบอด ฯลฯ

ภารกิจที่ 5 มอบทุนการศึกษาขบบริจาคและทุนเทศบาลฯ โดยปัจจุบันได้มีบริษัท ห้าง ร้าน ได้เข้าร่วม กิจกรรมกับทางเทศบาล โดยได้มอบทุนการศึกษาตั้งแต่ระดับ ป.1-ปริญญาตรี

ภารกิจที่ 6 การสงเคราะห์เด็กนักเรียนที่ติดเชื้อ (HIV) โดยการสนับสนุนอาหารกลางวัน อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการ และองค์กรเครือข่ายสนับสนุนงบประมาณเสื้อผ้า อาหาร ตรวจสอบสุขภาพและเครื่องอุปโภค

แนวคิดคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการสร้างรากฐานของระดับการดำรงชีวิตของคนให้ดีขึ้น โดยการให้ความรู้ การฝึกด้านคุณธรรม การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพ รวมกันอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เทศบาลนครขอนแก่นได้มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานของคุณภาพชีวิต เป้าหมายหลักในการ “พัฒนาคุณภาพชีวิต”

คือการให้มีความสามารถในการ “พึ่งพาตนเองได้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามอัตภาพของตนเอง” จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือเริ่มจากการพัฒนา “ตนเอง” ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคม สวัสดิการสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

(Social well – being) สิทธิด้านสวัสดิการสังคมเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนในสังคมควรเข้ามาดูแล เป็นการจัดการบริการทางสังคมทั้งในรูปแบบการให้บริการ โดยผ่านการตรวจสอบการให้บริการ การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ โดยไม่เป็นการให้เปล่าเพียงอย่างเดียว

ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติ และภัยสงคราม รวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบ อันจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น เห็นได้ว่า ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก หรือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนมีหลากหลายแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ทางสังคม เทศบาลนครขอนแก่นได้มีแนวคิดในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ด้วยการบูรณาการร่วมกันของฝ่ายต่างๆ ในสังคม ดังนี้



รูปภาพแสดงแนวคิด การให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส จะต้องบูรณาการร่วมกันจากหลายๆ ฝ่ายในสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ องค์กร ชุมชน คนเข้มแข็งต้องเข้ามาช่วยเหลือคนอ่อนแอ คนอ่อนแอเมื่อได้รับการช่วยเหลือแล้วก็พร้อมที่จะลุกขึ้นมาช่วยเหลือตนเอง ให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน

วิธีการวิจัย

1. พื้นที่ดำเนินการในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วยจำนวน 4 เขต 95 ชุมชน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน ที่ผ่านการคัดกรองและขึ้นทะเบียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 60 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)
3. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บและทำการรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2559
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบปลายปิดและใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) ในมิติด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และมีมิติด้านความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส โดยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความถูกต้อง และความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบแนวคิด ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย

5. ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกต ควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย

6. สอบถามความคิดเห็นของผู้ด้อยโอกาสที่ขึ้นทะเบียนตามโครงการคนจนแค้นไม่ทอดทิ้งกัน ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) 2549 ของกรมการพัฒนาชุมชน (2552) ที่ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

6.1 ด้านสุขภาพดี สอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านสุขภาพอนามัยที่ดี

6.2 ด้านบ้านพักอาศัย สอบถามเกี่ยวกับสภาพความต้องการมีบ้านพักอาศัย และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

6.3 ด้านฝึกฝนการศึกษา สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนที่เข้าถึงบริการด้านการศึกษา และข้อมูลข่าวสาร

6.4 ด้านรายได้ก้าวหน้า สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการประกอบอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

6.5 ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย สอบถามเกี่ยวกับ ประชาชนมีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับตนเอง การไม่ติดสิ่งเสพติด การพนัน การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและมารยาทไทย

6.6 ด้านร่วมใจพัฒนา สอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสีทึ่ของตนเอง การทำกิจกรรมสาธารณะร่วมกันของคนในชุมชน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ในผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนจนแค้นไม่ทอดทิ้งกัน ที่ขึ้นบัญชีในปี พ.ศ. 2558 ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ประกอบอาชีพรับจ้าง/บริการจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 สถานภาพทางการเงินส่วนใหญ่ไม่พอใช้และมีหนี้สิน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

สภาพปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามมีดังนี้

1. ด้านสุขภาพดี พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการกินอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ กินอาหารสุกๆ ดิบๆ ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ คนอายุ 35 ปีขึ้นไปได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีน้อย

2. ด้านมีบ้านพักอาศัย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย สภาพบ้านไม่คงทนถาวร สภาพบ้านเรือนไม่สะอาดเรียบร้อย ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินถูกรบกวนจากมลพิษต่าง ๆ

3. ด้านฝึกฝนการศึกษา พบว่า เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปีไม่ค่อยได้รับการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่เนื่องจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว เด็กที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ คนในครัวเรือนที่มีอายุ 15-60 บางส่วนอ่านหรือเขียนคำที่ยากไม่ได้ เนื่องจากไม่ได้ศึกษาต่อ ขาดการเรียนรู้พัฒนาตนเอง

4. ด้านรายได้ก้าวหน้า พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาในครัวเรือนคือ ขาดการเก็บออมเงินที่ดี ไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่ายประจำเดือน เนื่องจากการมีรายได้น้อย ไม่เพียงพอกับภาระค่าใช้จ่าย ในครัวเรือนมีผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้ซึ่งทำให้ขาดรายได้ภายในครัวเรือน

5. ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คือมีการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา การพนัน ไม่ปฏิบัติตามตามขนบธรรมเนียมและมารยาทไทย คนในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมทางศาสนา เยาวชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปชอบเที่ยวกลางคืน แต่งตัวไม่เรียบร้อย

6. ด้านร่วมใจพัฒนา พบว่า คนในครัวเรือนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งกลุ่มหรือเป็นสมาชิกในชุมชน ไม่ให้ความสำคัญกับการร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่น

ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพดี คือ การทำให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการดำรงชีวิตประจำวันที่มีความสุข ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีการจัดสร้างสวนสาธารณะ ลานกีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกายกลางแจ้ง เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ออกกำลังกายและพักผ่อน มีการสนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกาย มีการจัดแข่งขันกีฬาชุมชน กีฬาประจำปี มีการแนะนำให้ความรู้กับประชาชนให้สามารถดูแลตัวเองได้ คนในครัวเรือนมีสิทธิในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่ทางเทศบาลจัดให้ได้ทุกคน

2. ด้านมีบ้านอาศัย คือ ประชาชนต้องการมีบ้านพักอาศัยที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ต้องการเป็นสมาชิกบ้านมั่นคงนครขอนแก่น พัฒนาด้าน ทางเท้า สวนสาธารณะชุมชน ไฟฟ้าให้แสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาชุมชนแออัดให้เป็นชุมชนน่าอยู่และให้ถูกสุขลักษณะ ติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยงเพิ่มจำนวนถังดับเพลิงในชุมชน จัดอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.) หรืออาสาสมัครตำรวจชุมชน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเฝ้าระวังภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

3. ด้านฝึกฝนการศึกษา คือ ต้องการที่อ่านหนังสือเคลื่อนที่เพิ่มในชุมชน ต้องการให้เทศบาลเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนในระดับปริญญาตรีโดยไม่ต้องใช้ทุนคืน จัดให้มีการแข่งขันทางวิชาการ ให้มีศูนย์อินเทอร์เน็ตในชุมชน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่

4. ด้านรายได้ก้าวหน้า คือ ต้องการเข้าร่วมกลุ่มกองทุนตั้งตัว จัดตั้งกลุ่มอาชีพ การฝึกอาชีพโดยเทศบาลเป็นผู้จัดหาวิทยากรมาฝึกอบรมให้ เพิ่มจุดผ่อนปรนเพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่ค้าขายเพิ่มขึ้น ให้เทศบาลลดค่าเช่าที่ค้าขาย เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย เพิ่มจำนวนล้อคขายของที่ถนนคนเดินเพราะปัจจุบันมีคนที่ต้องการเข้าไปขายของมากแต่จำนวนล้อคขายของไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ขาย

5. ด้านปลูกฝังความเป็นไทย คือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดีของท้องถิ่นส่งเสริมให้เยาวชนประพฤติตนเป็นคนดี ไม่รวมตัวกันสร้างความเดือดร้อนให้ชุมชนและครอบครัว ไม่เที่ยวกลางคืน แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย ประชาชนในชุมชนมีการปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำหรือในวันสำคัญทางศาสนา มีการร่วมกลุ่ม/ชมรมเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต้องการให้ชุมชนเป็นชุมชนปลอดภัย เล้า บุหรี่และอบายมุขต่างๆ มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุหรือคนพิการให้ร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการผ่อนคลาย

6. ด้านร่วมใจพัฒนา คือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดและวางแผน ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ จัดให้มีการอบรมชุมชน ผู้นำเยาวชน เพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า มีปัญหาหลัก ๆ ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพดี มีการกินอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ สุก ๆ ดิบ ๆ ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีน้อย ไม่ปฏิบัติเป็นประจําซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูติมา เลหาวิจิตรจันทร์ (2544) ที่พบว่าคุณภาพชีวิตของนักสังคมสงเคราะห์ที่สังกัดกรุงเทพฯ โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจากองค์ประกอบด้านคุณภาพชีวิต 9 ด้าน คือ สุขภาพดี มีที่อยู่อาศัย การศึกษาถ้วนทั่ว ครอบครัวมีสุข รายได้ดี ใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการ อยากร่วมพัฒนา พาสู่คุณธรรม รักษาสิ่งแวดล้อม ผลที่เป็นเช่นนี้เพราะการรักษาสุขภาพตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัวและการส่งเสริมป้องกันภายในชุมชนมีน้อย ขาดการรักษาสุขภาพที่ดี ทำให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่มีภาวะความเสี่ยงในการเกิดเจ็บป่วยได้ 2) ด้านมีบ้านอาศัย การปรับปรุงดูแลความสะอาดบ้านเรือนให้มีสภาพที่ดีซึ่งมีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ และเสี่ยงต่อการมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วนิดา วีระกุล และ สำราญ มหา (2541) ที่พบว่าปัญหาที่ตกเกณฑ์มาก คือการจัดบ้านเรือนและบริเวณเป็นระเบียบ ที่เป็นผลเช่นนี้เพราะประชาชนขาดการดูแลเอาใจใส่ภายในครอบครัว ชุมชน รวมทั้งเทศบาลขาดการณรงค์ส่งเสริม กระตุ้นให้ประชาชนหันมาดูแลใส่ใจเรื่องภายในครอบครัว 3) ด้านฝึกฝนการศึกษา เด็กควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากขึ้น ซึ่งมีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาคือเด็กที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าไม่ได้ศึกษาต่อ ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพน้อย ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อ่าน เขียน คํายากไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิรัตน์ วงรอด (2544) ที่พบว่าการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ที่ผลเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษายังมีน้อย ตัวผู้ศึกษาขาดการเรียนรู้ และส่วนราชการให้ความสำคัญในประเด็นปัญหาอื่นมากกว่า 4) ด้านรายได้ก้าวหน้าพบว่าส่วนใหญ่มีสภาพปัญหา คือขาดการเก็บออมเงินที่ดี ไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่ายขาดจิตสำนึกที่ดีในการเก็บออมและในครอบครัวมีผู้ไม่ประกอบอาชีพทำให้ขาดรายได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชูติมา เลหาวิจิตรจันทร์ (2544) ที่ว่าคุณภาพชีวิตนักสังคมสงเคราะห์ที่สังกัดกรุงเทพฯ โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจากองค์ประกอบด้านคุณภาพ 9 ด้าน คือ สุขภาพดี มีที่อยู่อาศัย การศึกษาถ้วนทั่ว ครอบครัวมีสุข รายได้ดี ใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการ อยากร่วมพัฒนา พาสู่คุณธรรม รักษาสิ่งแวดล้อม ที่เป็นผลเช่นนี้เนื่องมาจากในแต่ละชุมชนขาดการรวมกลุ่มที่ดีในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมอาชีพ 5) ปลุกฝังค่านิยมไทยมีสภาพปัญหาที่คนในครัวเรือนส่วนใหญ่มีปัญหาคือมีการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา การพนัน ไม่ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและมารยาทไทย คนในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมทางศาสนา เยาวชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปชอบเที่ยวกลางคืน แต่งตัวไม่เรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วนิดา วีระกุล และสำราญ มหา (2541) ที่พบว่าการบรรลุเกณฑ์ชีวิตกลุ่มที่ 1 การบรรลุ จปฐ. คนในครัวเรือนอายุ 14 ปีขึ้นไป ไม่ติดบุหรี่ สมศรี คามาภิ และปิยะฉัตร ปาลานุสรณ์ (2550) ที่ว่าได้กำหนดเรื่องการป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และได้ทำการวางแผนป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และ 6) ด้านร่วมใจพัฒนา ผลจากการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาคือ คนในครัวเรือนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งกลุ่มหรือเป็นสมาชิกในชุมชน ไม่ให้ความสำคัญกับการร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพา พรหมอินทร์ (2543) ที่พบว่าบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน คือการดำเนินการตามโครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด การดำเนินการตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การวิเคราะห์สภาพความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ด้อยโอกาสตามโครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สามารถวิเคราะห์สภาพความต้องการที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ด้อยโอกาสตามโครงการ

คนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน ได้ดังนี้ ด้านสุขภาพดี คือ การทำให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการดำรงชีวิตประจำวันที่มีความสุข ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีการจัดสร้างสวนสาธารณะ ลานกีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกายกลางแจ้ง เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ออกกำลังกายและพักผ่อน (โปรดเพิ่มเติมพิจารณา ธนพร เทียมหัด และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ, 2553) มีการสนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกาย มีการจัดแข่งขันกีฬาชุมชน กีฬาประจำปี มีการแนะนำให้ความรู้กับประชาชนให้สามารถดูแลตัวเองได้ คนในครัวเรือนมีสิทธิในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่ทางเทศบาลจัดให้ได้ทุกคน ด้านมีบ้านอาศัย คือ ประชาชนต้องการมีบ้านพักอาศัยที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ต้องการเป็นสมาชิกบ้านมั่นคงนครขอนแก่น พัฒนากัน ทางเท้า สวนสาธารณะชุมชน ไฟฟ้าให้แสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนารูขุมชนแออัดให้เป็นชุมชนน่าอยู่และให้ถูกสุขลักษณะ ด้านฝึกฝนการศึกษา คือ ต้องการให้อ่านหนังสือเคลื่อนที่เพิ่มในชุมชน ต้องการให้เทศบาลเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนในระดับปริญญาตรีโดยไม่ต้องใช้ทุนคืน จัดให้มีการแข่งขันทางวิชาการ ให้มีศูนย์อินเทอร์เน็ตในชุมชน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ด้านรายได้ก้าวหน้า คือ ต้องการเข้าร่วมกลุ่มกองทุนตั้งตัว การฝึกอาชีพโดยเทศบาลเป็นผู้จัดหาวิทยากรมาฝึกอบรมให้ (โปรดพิจารณาเพิ่มเติม วัชรกร สุทินฤกษ์ และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ, 2557; ยอดย้ง งาเจือ และสุชุมวิทย์ ไสยโสภณ, 2557) เพิ่มจุดผ่อนปรนเพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่ค้าขายเพิ่มขึ้น ให้เทศบาลลดค่าเช่าที่ค้าขาย เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย เพิ่มจำนวนล้อคขายของที่ถนนคนเดินเพราะปัจจุบันมีคนต้องการเข้าไปขายของมาก แต่จำนวนล้อคขายของไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ขาย ด้านปลูกฝังความเป็นไทย คือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดีของท้องถิ่น ส่งเสริมให้เยาวชนประพฤติตนเป็นคนดี ไม่รวมตัวกันทำความเดือดร้อนให้ชุมชนและครอบครัว ไม่เที่ยวกลางคืน แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย ประชาชนในชุมชนมีการปฏิบัติตามศาสนกิจเป็นประจำหรือในวันสำคัญทางศาสนา มีการร่วมกลุ่ม/ชมรมเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต้องการให้ชุมชนเป็นชุมชนปลอดภัย บุหรี่และอบายมุขต่าง ๆ มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุหรือคนพิการให้ร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการผ่อนคลายและเตรียมตัวเข้าสู่ความเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี (โปรดพิจารณาเพิ่มเติม ไพโรจน์ หาญเชิงชาย และพิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, 2557; ชาญชัย จันดี และธีระ ฤทธิรอด, 2558) ของด้านร่วมใจพัฒนา คือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดและวางแผน ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ จัดให้มีการอบรมชุมชน ผู้นำเยาวชน เพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ผลของการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในสภาพสังคมที่ประชาชนต้องการคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1) ด้านสุขภาพดี

เทศบาลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย การดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว ให้ความรู้ด้านโภชนาการ การกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ให้ความรู้กับประชาชนเพื่อตระหนักถึงอันตรายของบุหรี่ สุรา เพื่อคนให้คนในชุมชนจะได้ลด ละ เลิกสิ่งเสพติด จัดให้มีการอบรมอาสาสมัครสุขภาพประจำชุมชน ให้แต่ละชุมชนมีจำนวนมากขึ้น เพิ่มพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ สวนสุขภาพ เครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง

2) ด้านมีบ้านอาศัย

เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการบ้านมั่นคงให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้มีบ้านเป็นของตนเอง ส่งเสริมให้คนในชุมชนแออัดรักษาความสะอาดของชุมชนให้เป็นชุมชน

นำอยู่ ปรับปรุงถนน ทางเท้า ไฟฟ้าแสงสว่างตามถนน ติดตั้งกล้องวงจรปิด เพิ่มจำนวนถังดับเพลิงในชุมชน ขุดลอกท่อระบายน้ำ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพ เพิ่มจำนวนอาสาสมัครตำรวจชุมชน อาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและรองรับสาธารณภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

3) ด้านฝึกฝนการศึกษา

เทศบาลควรเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาของนักเรียน/นักศึกษาทุกระดับ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่ เรียนดีแต่ยากจนได้มีโอกาสทางการศึกษา เพิ่มจำนวนสถานที่อ่านหนังสือภายในชุมชนให้มากขึ้น จุดบริการ อินเทอร์เน็ตภายในชุมชน เพิ่มจำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

4) ด้านรายได้ก้าวหน้า

เทศบาลควรสนับสนุนทุนในการประกอบอาชีพ เพิ่มจุดผ่อนปรนเพื่อให้ประชาชนมีที่ขายสินค้า ส่งเสริม ให้แต่ละชุมชนมีผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง พัฒนากลุ่มอาชีพให้เข้มแข็ง ลดค่าเช่าตลาดสดเทศบาล

5) ด้านปลูกฝังความเป็นไทย

เทศบาลควรส่งเสริมการสร้างคนดีมีปัญญาประชาชนชาวบ้าน ส่งเสริมการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของคน ขอนแก่น จัดอบรมทางด้านจริยธรรมและศึกษาดูงานให้กับเยาวชนในชุมชน เพื่อให้ลด ละ เลิกห่างไกลอบายมุข ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมในการใช้ชีวิตประจำวันการแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสม ให้เยาวชนรู้จักหวงแหนใน วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง

6) ด้านร่วมใจพัฒนา

ส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ตระหนักถึงความจำเป็นในการมีส่วนร่วม สนับสนุนให้ ชุมชนทุกชุมชนบริหารจัดการตนเองภายใต้โครงการ ท เล็ก ท ใหญ่ (เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่) คือโครงการที่ เทศบาลถ่ายโอนภารกิจบางอย่าง ที่ทางชุมชนสามารถทำได้ เช่น การจัดเก็บขยะในชุมชน การกวาดถนนตัดแต่ง ต้นไม้ ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชน ให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการเอง เป็นต้น จัดให้มีการทำเวทีประชาชนระดม ความคิดเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนโดยคนในชุมชน เช่น โครงการเวทีสภาเมือง ด้วยแนวคิดที่ว่า “ปัญหา เกิดขึ้นที่ใดเวทีสภาเมืองจะไปตั้ง ณ ที่นั้น” กล่าวคือถ้าปัญหาเกิดขึ้นที่ใดจะตั้งเวทีสภาเมือง ณ ที่แห่งนั้นเพื่อเป็น การรับทราบปัญหา ระดมแนวคิด หาทางออกร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย จันดี และธีระ ฤทธิรอด. (2558). การวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุในองค์การบริหารส่วน ตำบลไพร อำเภอบ้านแฮด จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 8(3), 46 – 59.
- ชุติมา เลาวหิศจิตจันทร์. (2544). *คุณภาพชีวิตนักสังคมสงเคราะห์สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิวา พรหมอินทร์. (2554). *บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา อำเภอสระบุรีจังหวัดบุรีรัมย์*. [ม.ป.ท.]
- ธนพร เทียมทัด และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวุธ. (2553). ความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังภัยสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชน. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 3(4), 63 – 71.
- พิระพล พัฒนพิระเดช. (2550). *โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน 72 ปี แห่งการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าที่ยั่งยืน*. ขอนแก่น: เทศบาลนครขอนแก่น.
- ไพโรจน์ ชาญเชิงชาย และพิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นปึกแผ่นระหว่างรุ่นวัย และความสุขของผู้สูงอายุ. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 7(2), 1 – 15.
- ยอดยิ่ง งามเจือ และสุพจน์วิทย์ ไสยโสภณ. (2557). การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนสวัสดิการสังคมเทศบาลตำบล บ้านคำ. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 7(4), 16 – 24.

- วนิดา วีระกุล และสำราญ มหา. (2541). รายงานสถานการณ์การบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า เขต 6 ศูนย์ฝึกอบรม และพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: ศูนย์ฝึกอบรม และพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น.
- วิรัตน์ วงศ์รอด (2544). การศึกษาการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรกร สุทินฤกษ์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวสุ. (2557). รูปแบบการทำงานร่วมกันระหว่างเทศบาลนครขอนแก่น กับภาคเอกชน. วารสารการบริหารท้องถิ่น, 7(2), 49 – 62.
- สมศรี คามากิ และปิยะฉัตร ปาลานุสรณ์. (2550). การศึกษากระบวนการสุขภาพที่มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรม สุขภาพ ตำบลลาดชาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักสวัสดิการสังคม. (2556). โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.kkict.org/~kkwelfare/2012/index.php/2012-01-21-16-48-46/101-2012-01-22-04-10-19>.